# BUXGALTERIYA XODIMINING HUQUQ VA MAJBURIYATLARI,BANKLARDA BUXGALTERIYA XISOBINI TASHKIL QILISH ASOSLARI

**Boyqobilova I. J.**
SamISI Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va audit kafedrasi assistenti

**Pardayeva Intizor**
Samarqand iqtisodiyot va servis istituti talabasi
https://doi.org/10.5281/zenodo.20094601

**Annotatsiya.** Bank tizimida buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlarini aniq belgilash hamda buxgalteriya hisobini to‘g‘ri tashkil etish moliyaviy jarayonlarning shaffofligi va ishonchliligini ta’minlash nuqtayi nazaridan dolzarb ilmiy-amaliy muammo hisoblanadi. Tadqiqotda tizimli tahlil, qiyosiy yondashuv hamda normativ-huquqiy hujjatlarni o‘rganish usullaridan foydalanildi. Olingan natijalar shuni ko‘rsatadiki, buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlarini aniq tartibga solish bank ichki nazorat tizimining samaradorligini oshiradi. Shuningdek, banklarda buxgalteriya hisobini tashkil etishda funksional vazifalarning to‘g‘ri taqsimlanishi moliyaviy axborotlarning ishonchliligini kuchaytiradi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, raqamli texnologiyalarni joriy etish hisob jarayonlarini tezlashtirish va xatoliklarni kamaytirishga xizmat qiladi. Umumiy xulosaga ko‘ra, buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlarini optimallashtirish hamda hisob tizimini zamonaviy talablarga moslashtirish bank faoliyatining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.
**Kalit so‘zlar:** buxgalteriya xodimi, huquq va majburiyatlar, bank hisobi, ichki nazorat, moliyaviy axborot, hisob tizimi, raqamli texnologiyalar.

**Аннотация.** Точное определение прав и обязанностей ответственного за бухгалтерский учет лица в банковской системе и правильная организация бухгалтерского учета являются актуальными научно-практическими проблемами с точки зрения обеспечения прозрачности и надежности финансовых процессов. В исследовании использованы методы систематического анализа, сравнительного подхода и изучения нормативно-правовых документов. Полученные результаты показывают, что точное регулирование прав и обязанностей ответственного за бухгалтерский учет лица повышает эффективность системы внутреннего контроля банка. Также правильное распределение функциональных задач в организации бухгалтерского учета в банках повышает достоверность финансовой информации. Как показало исследование, внедрение цифровых технологий способствует ускорению бухгалтерских процессов и снижению количества ошибок. По общему выводу, оптимизация прав и обязанностей ответственного за бухгалтерский учет лица и адаптация системы учета к современным требованиям важны для повышения эффективности банковской деятельности.
**Ключевые слова:** Главный бухгалтер, права и обязанности, банковский счет, внутренний контроль, финансовая информация, система бухгалтерского учета, цифровые технологии.

**Abstract.** The precise definition of the rights and obligations of an accounting officer in the banking system and the correct organization of accounting are urgent scientific and practical problems from the point of view of ensuring the transparency and reliability of financial processes. The study used the methods of systematic analysis, comparative approach and study of regulatory and legal documents. The results obtained show that the precise regulation of the rights and obligations of an accounting officer increases the efficiency of the bank's internal control system. Also, the correct distribution of functional tasks in the organization of accounting in banks increases the reliability of financial information. As it was found during the study, the introduction of digital technologies serves to speed up accounting processes and reduce errors. According to the general conclusion, optimizing the rights and obligations of an accounting officer and adapting the accounting system to modern requirements is important in increasing the efficiency of banking activities.

**Keywords:** accounting officer, rights and obligations, bank account, internal control, financial information, accounting system, digital technologies.

**KIRISH**

Bank tizimi iqtisodiyotning moliyaviy barqarorligini ta’minlovchi asosiy institutlardan biri bo‘lib, unda buxgalteriya hisobi alohida strategik ahamiyatga ega hisoblanadi. Xususan, banklarda buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlarini aniq belgilash hamda buxgalteriya hisobini samarali tashkil etish moliyaviy operatsiyalarning shaffofligi, ishonchliligi va nazorat qilinishini ta’minlashda muhim rol o‘ynaydi. Zamonaviy iqtisodiy sharoitda bank faoliyatining murakkablashuvi, moliyaviy xizmatlar ko‘lamining kengayishi va raqamli texnologiyalarning joriy etilishi buxgalteriya jarayonlariga qo‘yiladigan talablarni sezilarli darajada oshirdi. Shu sababli, banklarda buxgalteriya tizimini to‘g‘ri tashkil etish va xodimlarning funksional vakolatlarini aniq chegaralash dolzarb ilmiy-amaliy masala sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Buxgalteriya hisobining nazariy va amaliy jihatlari ko‘plab mahalliy hamda xorijiy tadqiqotlarda o‘rganilgan bo‘lsa-da, bank sektorida buxgalteriya xodimining huquqiy maqomi va mas’uliyat chegaralari masalasi hali ham to‘liq tizimli yoritilmagan. Mavjud ilmiy adabiyotlarda ko‘proq hisob standartlari, moliyaviy hisobotlarni shakllantirish yoki audit jarayonlariga e’tibor qaratilgan bo‘lib, buxgalteriya xodimining ichki bank boshqaruvidagi o‘rni va uning huquqiy javobgarligi masalasi nisbatan chetda qolgan. Bundan tashqari, bank ichki nazorat tizimi bilan buxgalteriya xizmati o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikning institutsional jihatlari ham yetarlicha tadqiq etilmagan. Bu esa ushbu sohada ilmiy bo‘shliq mavjudligini ko‘rsatadi va chuqurroq tahlilni talab qiladi.

Shuningdek, amaliyotda buxgalteriya xodimlarining vakolatlari ba’zan noaniq taqsimlanishi, huquq va majburiyatlar o‘rtasidagi nomutanosibliklar hamda mas’uliyat darajasining aniq belgilab berilmaganligi bank operatsiyalarida xatoliklar va boshqaruv samaradorligining pasayishiga olib kelishi mumkin. Raqamli bank tizimlarining rivojlanishi esa bu muammoni yanada murakkablashtirib, yangi standartlar va yondashuvlarni ishlab chiqishni zarur etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, buxgalteriya hisobini tashkil etishning zamonaviy asoslarini qayta ko‘rib chiqish va xodimlarning huquqiy maqomini takomillashtirish dolzarb vazifaga aylanmoqda.

Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi banklarda buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlarini tizimli tahlil qilish hamda buxgalteriya hisobini tashkil etishning samarali asoslarini aniqlashdan iborat. Tadqiqot doirasida quyidagi savollarga javob izlanadi: buxgalteriya xodimining funksional vazifalari bank ichki nazorat tizimiga qanday ta’sir ko‘rsatadi; huquq va majburiyatlar muvozanati moliyaviy hisobotlarning ishonchliligini qay darajada belgilaydi; hamda raqamli texnologiyalar bu jarayonlarni optimallashtirishda qanday rol o‘ynaydi. Ushbu savollar asosida shakllantirilgan ilmiy yondashuv bank buxgalteriya tizimini yanada samarali tashkil etish imkoniyatlarini ochib berishga xizmat qiladi.

**ADABIYOTLAR TAHLILI**

Banklarda buxgalteriya hisobi va xodimlarning huquqiy-ma’muriy maqomini o‘rganish iqtisodiy fanlarda moliyaviy tizim barqarorligi va shaffofligini ta’minlash bilan bevosita bog‘liq muhim yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Umumiy ilmiy adabiyotlarda buxgalteriya hisobi bank faoliyatining axborot ta’minoti tizimi sifatida qaralib, u aktivlar, majburiyatlar va kapital harakatini nazorat qilish hamda moliyaviy hisobotlarni shakllantirishning asosiy vositasi sifatida talqin etiladi. Shu nuqtayi nazardan, bank tizimida buxgalteriya jarayonlarini tashkil etish nafaqat texnik, balki institutsional va huquqiy ahamiyatga ega ekanligi ko‘plab tadqiqotlarda ta’kidlangan.=

O‘zbekistonlik olimlar banklarda buxgalteriya hisobining nazariy va amaliy asoslarini o‘rganishda muhim ilmiy natijalarga erishganlar. Xususan, R.Ch. Gulmuratov banklarda buxgalteriya ishlarini tashkil etishning amaliy jihatlarini yoritib, hisob yuritish qoidalari, hujjatlar aylanishi va bank operatsiyalarini nazorat qilish mexanizmlarini tizimli yondashuv asosida tahlil qiladi. U bank buxgalteriya apparatining tashkiliy tuzilmasi moliyaviy operatsiyalar samaradorligiga bevosita ta’sir ko‘rsatishini asoslab beradi hamda xalqaro standartlarga moslashuv zarurligini ta’kidlaydi . Shuningdek, B.N. Muydinov va S.X. Aripova banklarda buxgalteriya hisobi va moliyaviy shaffoflik o‘rtasidagi bog‘liqlikni o‘rganib, ichki nazorat va audit tizimlarining kuchaytirilishi bank ishonchliligini oshirishda muhim omil ekanligini ilmiy jihatdan asoslaydi .

Z. Qodirova tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va audit jarayonlarini takomillashtirishga oid tadqiqotida kapital tarkibini to‘g‘ri aks ettirish va audit mexanizmlarini rivojlantirish bank moliyaviy barqarorligini ta’minlashda asosiy omil ekanligini ko‘rsatadi. Muallif zamonaviy yondashuvlar asosida audit jarayonlarini optimallashtirish zarurligini ta’kidlaydi va buxgalteriya axborotining ishonchliligini oshirishga qaratilgan takliflarni ilgari suradi . F. Turdialiyev esa bank buxgalteriya hisobining iqtisodiy mohiyatini tahlil qilib, moliyaviy barqarorlikni ta’minlashda aktivlar sifati, daromadlarni tan olish va zaxiralarni shakllantirish kabi omillar muhim rol o‘ynashini ilmiy asosda yoritadi .

Shu bilan birga, O‘rishova tomonidan olib borilgan qiyosiy tahlillar bank buxgalteriya hisobini yuritishda xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS)ning ahamiyatini ochib beradi. Uning xulosalariga ko‘ra, rivojlangan mamlakatlar tajribasi bilan taqqoslaganda O‘zbekistonda buxgalteriya hisobini standartlashtirish jarayoni bosqichma-bosqich amalga oshirilmoqda va bu jarayon raqamli transformatsiya bilan uzviy bog‘liqdir. Eshmuradov va hammualliflar esa kapital qo‘yilmalar hisobini xalqaro standartlar asosida tashkil etish zarurligini ta’kidlab, bu moliyaviy hisobotlarning xalqaro darajadagi solishtiriluvchanligini ta’minlashini asoslab beradi.

Zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda bank buxgalteriya hisobi raqamli texnologiyalar, avtomatlashtirilgan tizimlar va ichki audit jarayonlari bilan integratsiyalashgan holda rivojlanayotganligi kuzatiladi. Ayniqsa, raqamlashtirish sharoitida hisob tizimining tezkorligi va aniqligi oshib borayotgani, shu bilan birga yangi huquqiy va tashkiliy talablar shakllanayotgani qayd etiladi. Bu esa buxgalteriya xodimlarining funksional vazifalarini yanada murakkablashtirmoqda.

Shunga qaramay, mavjud ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, banklarda buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlarini tizimli, kompleks yondashuv asosida o‘rganish yetarli darajada chuqur ishlab chiqilmagan. Xususan, xodimning huquqiy maqomi, ichki nazorat tizimidagi javobgarlik chegaralari hamda raqamli transformatsiya sharoitida uning funksional o‘zgarishlari ilmiy jihatdan to‘liq yoritilmagan. Aynan shu jihatlar ushbu tadqiqotning ilmiy dolzarbligini belgilab beradi.

## METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqotda banklarda buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlari hamda buxgalteriya hisobini tashkil etish jarayonlarini o‘rganish uchun tavsifiy-analitik va qiyosiy tadqiqot dizayni qo‘llandi. Ushbu yondashuv mavzuning huquqiy va tashkiliy jihatlarini kompleks tahlil qilish imkonini beradi. Tadqiqot ma’lumotlari sifatida O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki hisobotlari, tijorat banklarining moliyaviy hisobotlari, normativ-huquqiy hujjatlar hamda ilmiy maqolalar bazasi ishlatildi. Tanlanma sifatida 2019–2025 yillar oralig‘idagi bank sektori bo‘yicha ochiq statistik va hisobot ma’lumotlari olindi. Tadqiqotda tizimli tahlil, induksiya va deduksiya, qiyosiy tahlil hamda mantiqiy umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, buxgalteriya jarayonlarining samaradorligini baholashda statistik guruhlash va trend tahlili usullari qo‘llanildi. Ma’lumotlarni qayta ishlashda oddiy statistik ko‘rsatkichlar, o‘rtacha qiymatlar va dinamik qatorlar tahlili ishlatildi. Shuningdek, tadqiqot natijalarining ishonchliligini oshirish maqsadida ma’lumotlar triangulyatsiyasi qo‘llanilib, turli manbalardan olingan axborotlar o‘zaro solishtirildi. Bu yondashuv tadqiqotning metodologik aniqligini kuchaytirib, subyektiv xatoliklarni kamaytirishga xizmat qildi. Shu orqali bank buxgalteriya tizimini baholashda kompleks va tizimli yondashuv ta’minlandi va natijalar talqini mustahkamlandi.

## MUHOKAMA VA NATIJALAR

Ushbu tadqiqot natijalari banklarda buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlari hamda buxgalteriya hisobini tashkil etish jarayonlarining amaldagi holatini tahlil qilish asosida shakllantirildi. O‘rganilgan ma’lumotlar shuni ko‘rsatadiki, bank tizimida buxgalteriya xodimlarining funksional vazifalari asosan operatsion hisob yuritish, moliyaviy hujjatlarni rasmiylashtirish, ichki nazoratga oid ma’lumotlarni tayyorlash va hisobotlarni shakllantirish jarayonlariga qaratilgan. Tahlil jarayonida aniqlanishicha, buxgalteriya jarayonlari ko‘p hollarda markazlashgan tizim asosida tashkil etilgan bo‘lib, vakolatlar taqsimoti banklarning ichki siyosatiga bog‘liq holda farqlanadi. Shuningdek, ma’lumotlar qayd etadiki, ayrim banklarda huquq va majburiyatlar o‘rtasida aniq chegaralash yetarli darajada shakllanmagan. Statistik kuzatuvlar ichki hisob jarayonlarida raqamli tizimlardan foydalanish darajasi

ortib borayotganini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, buxgalteriya operatsiyalarining asosiy qismi avtomatlashtirilgan dasturiy platformalar orqali amalga oshirilmoqda.

Oldingi ilmiy tadqiqotlar bilan qiyoslanganda, banklarda buxgalteriya hisobi va xodimlar faoliyatini tashkil etish masalalariga yondashuvlar asosan ichki nazorat va moliyaviy hisobotlarning ishonchliligiga urg‘u berilgani kuzatildi. Ayrim tadqiqotlarda buxgalteriya jarayonlari asosan texnik-hisob funksiyasi sifatida talqin qilingan bo‘lsa, ushbu tadqiqot natijalari ularning tashkiliy-huquqiy jihatlari ham muhim ahamiyatga ega ekanligini ko‘rsatadi. Shuningdek, ilgari o‘rganilgan ishlarda xodimlarning vakolatlari ko‘proq umumiy tarzda yoritilgan bo‘lib, amaliy taqsimot mexanizmlari yetarlicha tahlil qilinmagan. Mazkur tadqiqotda esa buxgalteriya xodimining funksional rolini bank ichki boshqaruv tizimi bilan bog‘liq holda ko‘rib chiqish tendensiyasi kuchayganligi aniqlanadi. Bundan tashqari, zamonaviy yondashuvlarda raqamli transformatsiya jarayonlari buxgalteriya tizimini tubdan o‘zgartiruvchi omil sifatida e’tirof etilmoqda, biroq ayrim ilmiy manbalarda ushbu jarayonning xodimlar huquqiy maqomiga ta’siri yetarli darajada ochib berilmagan. Umuman olganda, qiyosiy tahlil shuni ko‘rsatadiki, bank buxgalteriya tizimi bo‘yicha mavjud ilmiy qarashlar asosan umumiy metodologik yondashuvlarga tayanadi, biroq xodimlarning huquq va majburiyatlarini institutsional darajada tizimli o‘rganish hali to‘liq shakllanmagan bo‘lib, bu esa mazkur tadqiqotning ilmiy dolzarbligini yanada kuchaytiradi va yangi yondashuvlarni ishlab chiqish zaruratini asoslaydi. Shu bois, mavjud ilmiy bo‘shliqni to‘ldirish muhim vazifa sifatida qaraladi va amaliy tadqiqotlarni kengaytirishni talab etadi zarur deb hisoblanadi ilmiy asos.

Bank buxgalteriya tizimida kuzatilgan holatlar xodimlarning huquq va majburiyatlari o‘rtasidagi muvozanat asosan ichki normativ hujjatlar va operatsion jarayonlarni avtomatlashtirish darajasiga bog‘liq ekanligini ko‘rsatadi. Bu holatning yuzaga kelish mexanizmi bank ichidagi funksional vazifalarning markazlashtirilgan boshqaruv tizimi orqali taqsimlanishi bilan izohlanadi. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalar joriy etilishi buxgalteriya jarayonlarida inson omilining ayrim funksiyalarini qisqartirgan. Shuningdek, ichki nazorat tizimining kuchayishi xodimlar mas’uliyatini aniqlashtirish va jarayonlarning standartlashuviga olib kelgan. Bu jarayonlar o‘zaro bog‘liq holda bank buxgalteriya faoliyatining samaradorligini belgilovchi asosiy mexanizm sifatida shakllanmoqda. Shu bilan birga, buxgalteriya jarayonlarining avtomatlashtirilishi xatoliklar ehtimolini kamaytirish bilan bir qatorda, xodimlarning qaror qabul qilish jarayonidagi mustaqilligini ma’lum darajada cheklashi mumkin, bu esa funksional javobgarlikning qayta taqsimlanishiga olib keladi. Natijalar tahlili shuni ham ko‘rsatadiki, banklarda buxgalteriya tizimining samarali ishlashi uchun huquqiy me’yorlar, ichki reglamentlar va texnologik platformalar o‘zaro uyg‘unlashgan holda faoliyat yuritishi zarur hisoblanadi, chunki ushbu omillar birgalikda operatsion barqarorlikni ta’minlashga xizmat qiladi va xodimlar faoliyatining aniqligini oshiradi, shu bilan birga jarayonlarning shaffofligini kuchaytiradi. Ushbu mexanizm bank buxgalteriya tizimini institutsional jihatdan mustahkamlash va funksional samaradorlikni oshirishga xizmat qiluvchi asosiy omil sifatida baholanadi deb qaraladi ilmiy jihatdan muhim hisoblanadi deb.

Tadqiqot natijalari banklarda buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlarini aniq belgilash hamda buxgalteriya hisobini tashkil etish tizimini takomillashtirish zarurligini ko‘rsatadi. Bu holat bank ichki boshqaruv tizimining samaradorligini oshirish va moliyaviy axborotlarning ishonchliligini mustahkamlash uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Sanoat va bank amaliyotiga tatbiq etilganda, buxgalteriya xodimlarining huquqiy maqomini standartlashtirish jarayoni ichki nazorat mexanizmlarini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu asosda, raqamli transformatsiya sharoitida buxgalteriya jarayonlarini avtomatlashtirish inson omilidan kelib chiqadigan xatoliklarni kamaytiradi va operatsion samaradorlikni oshiradi. Bundan tashqari, banklarda funksional javobgarlikning aniq taqsimlanishi resurslardan foydalanish samaradorligini yaxshilaydi. Shu bilan birga, bu yondashuvlar asosida buxgalteriya tizimini rivojlantirish bo‘yicha yangi gipotezalar shakllanadi. Jumladan, huquq va majburiyatlar aniq belgilangan sharoitda ichki nazorat samaradorligi yuqori bo‘lishi mumkinligi, shuningdek raqamli texnologiyalar darajasi oshishi bilan buxgalteriya jarayonlarining avtomatlashtirish ko‘lami kengayishi ehtimoli ilgari suriladi. Ushbu gipotezalar bank tizimida institutsional islohotlar va texnologik modernizatsiya jarayonlarini chuqurroq o‘rganish zarurligini ko‘rsatadi. Amaliy jihatdan esa buxgalteriya xodimlari faoliyatini reglamentatsiya qilish, ularning mas’uliyatini aniqlashtirish va raqamli platformalardan samarali foydalanish bank xizmatlari sifatini oshirishi mumkin. Shu bilan birga,

kelgusidagi tadqiqotlarda turli banklar o‘rtasidagi institutsional farqlar va ularning buxgalteriya tizimiga ta’sirini empirik usullar yordamida o‘rganish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Bu yo‘nalishdagi chuqur tadqiqotlar bank sektorining barqaror rivojlanishiga ilmiy asos yaratadi va boshqaruv qarorlarini qabul qilish sifatini oshiradi kelajakda tadqiqotlarni kengaytirish zarur hisoblanadi ilmiy asosda deb qaraladi dolzarb vazifa sifatida.

## XULOSA

Mazkur tadqiqot natijalari banklarda buxgalteriya xodimining huquq va majburiyatlari hamda buxgalteriya hisobini tashkil etish masalalari bank tizimining umumiy samaradorligi va moliyaviy barqarorligi bilan bevosita bog‘liqligini ko‘rsatdi. Tahlillar asosida shuni xulosa qilish mumkinki, buxgalteriya jarayonlarining to‘g‘ri tashkil etilishi bank ichki nazorat tizimining mustahkamlanishiga, moliyaviy axborotlarning ishonchliligi oshishiga va boshqaruv qarorlarining sifatiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Xodimlarning huquq va majburiyatlarini aniq belgilash esa funksional takrorlanishlarni kamaytirib, mas’uliyatni oshirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, tadqiqot davomida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi buxgalteriya hisobini yuritish jarayonlarini sezilarli darajada soddalashtirishi va tezlashtirishi aniqlangan. Biroq avtomatlashtirish darajasining oshishi bilan birga, xodimlarning rolini qayta ko‘rib chiqish hamda ularning vakolatlarini zamonaviy talablarga moslashtirish zarurati kuchaymoqda. Bu esa banklarda buxgalteriya tizimini doimiy ravishda takomillashtirib borishni talab etadi.

Umuman olganda, banklarda buxgalteriya hisobini samarali tashkil etish va xodimlarning huquqiy maqomini optimallashtirish moliya tizimining barqaror ishlashida muhim omil hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, ushbu yo‘nalishda institutsional yondashuvlarni kuchaytirish, ichki reglamentlarni takomillashtirish va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish bank sektorining rivojlanishiga xizmat qiladi. Kelgusida ushbu masalalarni yanada chuqur empirik tahlil qilish ilmiy jihatdan dolzarb bo‘lib qoladi.

## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Gulmuratov, R. Ch. (2024). O‘zbekiston Respublikasi banklarida buxgalteriya hisobini yuritish va buxgalteriya ishlarini tashkil qilish amaliyoti. World Scientific Research Journal, 33(1), 150–155.
2. Muydinov, B. N., & Aripova, S. X. (2026). Banklarda buxgalteriya hisobi va moliyaviy shaffoflikni ta’minlash masalalari. Ta’lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 6(01), 1–10.
3. Umarov, Z. (2025). Tijorat banklarida kreditlash jarayonini boshqarishda buxgalteriya hisobining ahamiyati. Green Economy and Development, 1(1), 45–52.
4. Qodirova, Z. (2025). Tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va auditini takomillashtirish. Green Economy and Development, 1(1), 12–20.
5. Turdialiyev, F. (2026). Tijorat banklarida buxgalteriya hisobining iqtisodiy mohiyati va moliyaviy barqarorlikni ta’minlash omillari. Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting, 6(01), 150–155.
6. O‘rishova, M. I. (2025). Xalqaro amaliyotda banklar buxgalteriya hisobi yuritilishining solishtirma tahlili. Innovatsion tadqiqotlar: nazariya va amaliyot, 4(16), 35–37.
7. Eshmuradov, U. T., Rahimov, S. A., & Yorbekova, D. (2024). Buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida kapital qo‘yilmalar hisobini tashkil etishning nazariy asoslari. Shokh Library, 1–12.